

A munkanélküliek statisztikája a polgármesternél

— Az Est tudósítójától. —

A fővárosi közgyűlés egyik határozata értelmében március 22-én és a következő napokon megszámlálták Budapest és a környék munkanélkülijeit. Hét nap és hét éjszaka tartott ez a rendkívül érdekes és tanulságos munka, melyet dr. Ferenczi Imrének, a főváros szociálpolitikai előadójának vezetése alatt önkéntes számolóbiztosok végeztek, olyan buzgalommal és pontossággal, a milyenre a hivatalos népszámlálásokban nem láttunk példát. Mikor az összeszámlálás lezárult, megkezdődött a munka a központi irodában, a hol 25 hivatalnok hat hét alatt feldolgozta a beérkezett több mint harmincezer számlálólapot. *350 óriási statisztikai tábla mutatja ki az eredményeket, csoportosítja különböző szempontok szerint ezeket a szomorú számokat.*

Ma készült el az a jelentés, melyet dr. Ferenczi előadó a fővárosi tanács elé terjeszt, a honnan azután valószínűleg még e hó végén a közgyűlés elé kerül. Ez a közgyűlés határoz majd a későbbi teendőkről is.

Dr. Ferenczi jelentése a következőkben ismerteti a számlálás eredményeit:

30.000 munkanélküli.

A március hó 21-iki, szombati, hétköznapra vonatkozó felvétel alkalmából **30.144** darab számlálólap érkezett be. Ezekből mindenekelőtt kiselejtezték a különböző okokból ide nem tartozó 2817 lapot. Maradt tehát a fővárosban **20.624**, a szomszédos községekben **6564**, összesen **27.188** munkanélküli. A munkanélküliek közül *férfi* volt a fővárosban 18.027, nő pedig 2597. 100 férfilakóból tehát a fővárosban 4,2, a 100 női lakóból 0,6 munkanélküli volt.

Iktatószám

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

331.61

Hely

Idő

"1914"

Személy

331.61 1914

Helvszám

Szerző

Cím *Munkanélküliek statisztikája a polgármesternél.*

Forrás:

Esti újság

Bp.

1914 4/17.

(Hely)

(Idő)

Foglalkozás szerint a 27.188 munkanélküli közül tulajdonképpen *ipari alkalmazott* volt 23.283 (85,7%), a *kereskedelem* körébe tartozott 2270 (8,3%) s egyéb foglalkozást folytató 1635 (6%). Az utóbbiak közül háztartási munkás volt 702 (2,6%), napszámos külön megnevezés nélkül 933 (3,4%).

Hol van munkanélküliség?

Ha a számlálás alkalmával felvett munkanélküliek számát *ipari csoportok* szerint vizsgáljuk, azt látjuk, hogy legerősebben van képviselve a *vas- és fémipar*, a melyben 5253 megszámlált (19,3%) volt munkanélküli. Ezt követi az *építőipar* 5040 (13,5%), a *fa- és csontipar* 2608 emberrel (9,6%), a *ruházati ipar*, melynek alkalmazottai közül 2341 volt munkanélküli (8,6%). Elég tekintélyes a munkanélküliek száma a gépgyártás és a közlekedési eszközök gyártása, a villamossági ipar, a hangszeripar, a műszerek, tudományos eszközök és tanszerek gyártása terén is, a hol 2212 ember, vagyis 8,1% volt munkanélküli. Az élelmezési ipar körében foglalkozók köréből már csak 1648, vagyis 6,1% nem talált foglalkozást, a *szállodás, vendéglős és kávéipar* alkalmazottai közül pedig még kevesebb, vagyis

1166 egyén (4,3%). Még kisebb arányszámmal van képviselve a többi iparág.

A kereskedelem körében alkalmazottakra a munkanélküliek 8,3%-a jutott, a mi tekintettel ez alkalmasnak az ipari munkásénál különben jóval nagyobb állandóságára, igen magas arány. Ebből a *tisztviselőkre* esik 1,3% (364), az *utazókra és ügynőkre* 0,2% (46), a *segédekre* 3,1% (846), a *szakmunkásokra* 0,3% (83), a *szolgákra* 1,3% (343), a *napszámosokra* 2,1% (581) s a *tanoncokra* összesen 7 jutott.

Az egyéb foglalkozást folytató 1635 egyén közül háztartási munkás volt 2,6% (702), napszámos külön megnevezés nélkül 3,4% (933).

A családos munkanélküliek.

A számlálás főeredményeinek megítélésénél — mondja a jelentés — elsősorban kell kiemelnünk azt, hogy a számlálás *rendkívüli nagyarányú és általános ipari krízis-munkanélküliséget* mutatott ki.

A munkaadók ezuttal a *javakorabeli, családos* és állandóan a fővárosban tartózkodó munkásaiknak jó részét is elbocsátották. A munkanélküliek közül 60,5% *20-40 éves ember* volt, *50 v-nél idősebb* pedig csak 13% volt, *Házast* volt 40%, közös háztartásban pedig 3,5% élt. A munkanélküliek száma az általuk eltartottakkal együtt 62.000 lélekre rugott. Ennyi embert sujtott tehát a legközvetlenebbül a munkanélküliség a cs-

pása. A munkanélküliek tulnyomó nagy része *állandó polgára* volt a lakóhelyének. Az összes munkanélküliek közül közel egyharmad rész, 29,6%, a fővárosban felvettek közül 20,8% születése óta lakott lakóhelyén.

Az általános munkanélküliség hatása alatt csak 10%-a a munkanélkülieknek költözött közvetlenül a munkanélküliség hatása alatt a fővárosba, többnyire abban a reményben, hogy itt munkát talál. A jelenlegi számlálás arra is világot derít, hogy a szomszédos községekben talált munkanélkülieknek több mint a fele (52,7%) dolgozott legutóbb a főváros területén.

A legszomorubb adatok.

A mi a munkanélküliség tartamát illeti, egy *hét*nél *rövidebb* ideig volt munkanélküli 1466, vagyis 5,4%, két hétig 834, vagyis 3,1%, 15-30 napig 1997 (7,3%). *1-3 hónapig* 5683 (20,9%), *3-6 hónapig* 8626 (31,7%), *6-12 hónapig* 4872 (18,2%) *1-1 1/2 évig* 1500 (5,5%), *másfélénél hosszabb ideje* 1200 (4,4%), melyből három évnél hosszabb idő óta munkanélküliekre 159 egyén (0,6%) csik.

Több mint negyede a munkanélkülieknek *félénél hosszabb ideje* rendszeres munka nélkül lézengett, hogy hányan költöztek el, arról nincs tudomásunk. Bár március hó 21-én a téli évszak lezárult, a munkanélküliek tábora még folyton szaporodott, hiszen egyesek csak egy hónapja és egy hete voltak munka nélkül.

A munkanélküliség oka.

Ha a *munkanélküliség okát* vizsgáljuk, azt látjuk, hogy a munkaadó mondott fel 21.340 esetben és pedig munkahiány miatt 19.916 esetben, egyéb okból 1424 esetben. Az

alkalmazott mondott fel 2467 esetben (9.1%), betegség vagy baleset következtében szünt meg a munkát 1630 munkanélkülivel, *sztrájk* következtében 107 esetben, *kizárás miatt* 269 megszámolt egyénnél és egyéb okból, például katonai behívás, csőd, üzemmegszünés és kölcsönös megegyezés folytán 777 alkalmazottnál.

A munkanélküliek közül *ideiglenes keresettel* rendelkezett a munkanélküliség tartama alatt 5937 egyén és pedig 5357 férfi és 580 nő.

Ha tehát azt nézzük, hogy a munkanélküliek saját bevallásuk szerint *miből éltek* a munkanélküliség tartama alatt, azt látjuk, hogy 4277 munkanélküli megtakarított tőkéjéből élt, 5299 ember kölcsönökből tengődött, tőkéjéből és kölcsönből 266, míg 5421 egyén a *szüleivel tartotta* el magát, 1968 a felesége keresetére támaszkodott, 2897 gyermekei, más hozzátartozói és barátai segélyeztek és 2217 ingóságainak részint elzálogosításából, részint eladásából tartotta fenn magát. Egyleti betegsegélyekből és a főváros által március hó 21-ig két ízben kiosztott munkanélküli segélyből 737 ember (2.7) tengette saját és hozzátartozója életét, könyöradományokból 348 ember élt.

A március hó 21-én felvett *munkanélküliek* közül *munkanélküli segélyben* részesült az első két osztás alkalmából 3276 ember. Rögtöni szegénységélyt kapott az előljáróságtól 1689 alkalmazott. *Szakszervezeti segélyben* részesült 3098 munkanélküli. A munkanélküliek közül azonban csak 9796 (36.6%) volt egyáltalában tagja a munkásszervezeteknek és a szervezeteknek egy jó része nem tudta még a munkanélküli segélyt rendszeresíteni.

A számlálás sikere.

A jelentés befejezése rámutat ennek az uttörő munkának fontosságára. Ilyen önkéntes számlálókkal felvett statisztika még egy fővárosban sem készült és érdekes például, hogy Bécs városa már átírt Budapesthez, felvilágosítást kér a számlálás módjáról és eredményeiről. Az egész munkára a főváros kilencezer koronát irányzott elő, a kormány pedig a szomszédos községek munkájára háromezer koronát szavazott meg. Ezt az összeget nem is költötték el egészen.

A jelentést Ferenczi dr. ma bemutatatta *Bárczy* polgármesternek.